

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 168.592 van 8 maart 2007
in de zaak A. 179.568/XII-4958.**

GEMEENTERAADSVERKIEZING VAN 8 OKTOBER 2006 TE AFFLIGEM.

In zake :
1. Leo GUNS ,
2. Yvette SCHOONJANS,
3. Louis WARIN,
4. Tim HERZEEL,
die woonplaats kiezen bij
Leo GUNS,
kantoor houdende te Affligem,
Kasteelstraat 58

belanghebbende partij :

Paul GEERAERTS,
wonende te Affligem,
Kleinendries 11.

DE RAAD VAN STATE, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift waarmee Leo Guns, Yvette Schoonjans, Louis Warin en Tim Herzeel op 19 december 2006 beroep hebben ingesteld tegen het besluit van 11 december 2006 van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Vlaams-Brabant, waarbij hun verzoekschriften met bezwaren inzake de gemeenteraadsverkiezing te Affligem worden verworpen en de gemeenteraadsverkiezing geldig wordt verklaard;

Gelet op het bericht voorgeschreven in artikel 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 15 juli 1956 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, in geval van beroep als bedoeld bij artikel 76bis van de gemeentekieswet;

Gezien het administratief dossier;

Gezien de memorie van antwoord van de belanghebbende partij, de “memorie” en de ter terechtzitting neergelegde “nota” van verzoekers;

Gezien het verslag opgesteld door auditeur D. Mareen;

Gelet op de beschikking van 16 februari 2007 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 22 februari 2007;

Gelet op de kennisgeving aan partijen van de beschikking tot vaststelling en van het auditoraatsverslag;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter D. Verbiest;

Gehoord de opmerkingen van Leo Guns, Louis Warin en advocaat J. Guns, die verschijnt voor de tweede, derde en vierde verzoeker, en van advocaat F. Judo, die loco advocaat D. Lindemans verschijnt voor de belanghebbende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur D. Mareen;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973,

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST :

De gegevens van de zaak

1. De verzoekers zijn bij de gemeenteraadsverkiezing van 8 oktober 2006 te Affligem kandidaat op de lijst VLD-Visie.

Er nemen aan die verkiezing drie lijsten deel, waarvan de stemcijfers en het aantal behaalde zetels door het gemeentelijk hoofdstembureau als volgt worden vastgesteld :

	Stemcijfers	aantal zetels
Lijst nr. 2 VLD-Visie	3.825	9
Lijst nr. 6 Vlaams Belang	1.800	4
Lijst nr. 7 CD&V/N-VA-Plus	3.216	8

2. Met een op 13 november 2006 ter post aangetekend verzoekschrift vorderen verzoekers bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de provincie Vlaams-Brabant de ongeldigverklaring van de gemeenteraadsverkiezing die op 8 oktober 2006 te Affligem plaats had.

Met een op 16 november 2006 ter post aangetekend verzoekschrift dient Leo Guns bij de voormelde raad tevens bezwaar in “tegen de aangegeven bedragen inzake verkiezingsuitgaven te Affligem in hoofde van de CD&V-NVA&Plus”.

3. De voornoemde twee verzoekschriften worden door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bij beslissing van 23 november 2006 ambtshalve samengevoegd.

4. Er worden op 29 november 2006 memories van antwoord ingediend door Paul Geeraerts, lijsttrekker van de lijst CD&V-NVA-Plus betreffende beide klachten.

De verzoekers dienen een memorie in op 1 december 2006. Hierin wordt expliciet geschreven dat het voorwerp van het bezwaar ook omvat, in ondergeschikte orde, de lijsttrekker van CD&V-NVA-Plus vervallen te horen verklaren van zijn mandaat.

Bij besluit van 11 december 2006 neemt de Raad voor Verkiezingsbetwistingen het voor de Raad van State bestreden besluit.

Dit luidt onder meer als volgt :

“3.Gegrontheid

Overwegende dat verzoekers in hun bezwaren de volgende middelen aanhalen:
1) De lijst CD&V-NVA-Plus heeft tijdens de sperperiode bepaalde evenementen georganiseerd die verboden zijn tijdens deze periode. Zo heeft de CD&V gedurende de laatste drie weken voor de verkiezingen drie circusavonden ‘Circus Affligem’ op vrijdag 15, donderdag 21 en vrijdag 29 september 2006 georganiseerd. Deze evenementen moeten volgens verzoekers beschouwd worden als een verboden gadget of geschenk, die ongetwijfeld een invloed hebben gehad op de zetelverdeling.

2) De lijst CD&V-NVA-Plus zou inbreuken gepleegd hebben op de Wet op Verkiezingsuitgaven. Bepaalde uitgaven, zoals de kosten voor de Organisatie van de 3 bovenvermelde circusavonden, evenals de tapasavond zouden niet zijn aangegeven. Ook de kosten voor het ontwerp en de verspreiding van de cartoons ‘De 7 hoofdzonden van Guns’ zouden niet zijn aangegeven.

Overwegende dat verzoekers op basis van deze 2 middelen in eerste orde de ongeldigverklaring van de gemeenteraadsverkiezingen te Affligem vragen, en

in tweede orde de vervallenverklaring van het mandaat van de lijsttrekker van de lijst CD&V-NVA-Plus;

Overwegende dat, wat het eerste middel betreft, artikel 8sexies, § 1 van het decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven bepaalt dat tijdens de drie maanden die aan de datum van de provincieraadsverkiezingen, de gemeenteraadsverkiezingen en de districtsraadsverkiezingen voorafgaan, de politieke partijen, de lijsten en de kandidaten, alsook derden die propaganda voor politieke partijen, lijsten of kandidaten willen maken:

- 1/ geen geschenken of gadgets mogen verkopen of verspreiden;
- 2/ geen commerciële telefooncampagnes mogen voeren;
- 3/ geen reclamespots op radio, televisie en in bioscopen mogen uitzenden;
- 4/ geen gebruik mogen maken van commerciële reclameborden of affiches;
- 5/ geen gebruik mogen maken van niet-commerciële reclameborden of affiches groter dan 4 m².

Overwegende dat de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven noch het begrip gadget, noch het begrip geschenk definieert, maar in de rechtspraak wel algemeen wordt aanvaard dat het 'geven' van verkiezingsinformatie, en aansluitend daarbij het middel waarmee die informatie wordt overgebracht, niet als een geschenk in de zin van de wet van 7 juli 1994 te beschouwen is (R.v.St. Verk.Bilzen, nr. 52.506, 24 maart 1995);

Overwegende dat het niet verboden is bij het voeren van kiespropaganda originele technieken aan te wenden om toch meer op te vallen of de aandacht van de kiezers te trekken, voor zover de politieke boodschap centraal staat (R.v.St. Verk. Merelbeke, nr. 51.986 van 6 maart 1995);

Overwegende dat in casu de heer Paul Geeraerts in zijn memorie van antwoord en tijdens de openbare zitting d.d. 4 december 2006 heeft benadrukt dat de drie avonden, genaamd 'Circus Affligem', en die georganiseerd werden door de lijst CD&V-NVAPlus, -in de deelgemeente Essene op vrijdag 15 september 2006, -in de deelgemeente Terafene, op donderdag 21 september 2006, -en in de deelgemeente Hekelgem op vrijdag 29 september 2006,

dienen beschouwd te worden als een politieke satirische meeting, waarin de leden van het zittende schepencollege satirisch benaderd werden door de heer Walter De Donder, kandidaat voor de lijst CD&V-NVA-Plus; dat vervolgens Armand Schreurs een poppenspel hield waarin de draak werd gestoken met de figuur van de huidige burgemeester Leo Guns, dat alle kandidaten van de lijst werden voorgesteld, en tot slot de heer Geeraerts zelf een toespraak hield;

Overwegende dat volgens de verklaring van de heer Geeraerts, deze drie avonden - in tegenstelling tot wat in het verzoekschrift d.d. 13 november 2006 stond - niet waren gericht op kinderen, maar volledig in het teken stonden van de politieke situatie in Affligem, waarvan de huidige toestand op een originele manier werd belicht;

Overwegende dat het de Raad aannemelijk voorkomt dat plaatselijke lijsten, binnen het kader van de wetgeving inzake toegelaten campagne-activiteiten, hun verkiezingsmanifestaties zo aantrekkelijk mogelijk aan de kiezers willen voorstellen. Een verkiezingsmanifestatie van de lijst CD&V-NVA-Plus met voorstelling van haar kandidaten en een toespraak van de lijsttrekker, wat volgens deze laatste in casu is gebeurd en niet tegengesproken wordt door verzoekers, omkaderen met ludieke optredens van een kandidaat van die lijst en een poppenkastspeler, waarbij het plaatselijke politieke beleid op een humoristische wijze wordt benaderd, kan niet als een gadget in de zin van een verboden activiteit worden beschouwd. Een aantoonbare politieke aard of ondertoon kan de Raad niet onmiddellijk terugvinden bij het afsluitende vuurwerk, dat overigens gefactureerd was. Hij kan evenwel niet aannemen dat dit een doorslaggevende invloed op de zetelverdeling kan hebben gehad. Een

luidruchtig vuurwerk op een laatavondlijk uur in een rustige, landelijke gemeente komt overigens niet direct bevorderlijk voor voor de rust en de gemoedsgesteldheid van mens en dier, zoals de verzoekers overigens ook opmerkten ter zitting. Een mogelijke positieve invloed van dit vuurwerk op de verkiezingsuitslag van CDNV, N.VA-Plus en diens gevolg op de zetelverdeling wordt geenszins aangetoond. De Raad kan de verkiezingsmanifestaties van 15, 21 en 29 september 2006 te Essene, Teralfene en Hekelgem, dan ook niet als een gadget of niet toegelaten verkiezingsactiviteit met een doorslaggevende invloed op de zetelverdeling kwalificeren.

Overwegende dat dit eerste middel ongegrond is;

Overwegende dat, wat het tweede middel betreft, waarin wordt verwezen naar inbreuken op de wetgeving inzake de verkiezingsuitgaven, de Raad voor Verkiezingsbetwistingen tot de volgende vaststellingen is gekomen;

Overwegende dat wat de drie 'Circus Affligem'-avonden betreft, de lijsttrekker van de lijst CD&V-NVA-Plus in zijn memorie van antwoord d.d. 29 november 2006 en tijdens de openbare zitting d.d. 4 december 2006 formeel bevestigt dat deze lijst alle kosten die hiervoor zijn gemaakt gedetailleerd heeft aangegeven;

Overwegende dat de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in de aangifte voor verkiezingsuitgaven, zoals ze is ingediend bij de Voorzitter van de Rechtbank voor Eerste Aanleg te Brussel inderdaad de volgende cijfers kan terugvinden, die worden toegelicht in de bovenvermelde memorie van antwoord d.d. 29 november 2006, met inbegrip van overtuigingsstukken:

124,92 € : Sabam

450,00 €: Harmonie de Rustende Moeders

371,50 € : Huur van de bartafels en de voortent

1.125 € : Factuur Heytens en Deriemaecker voor vuurwerk

750,00 €: Optreden Armand Schreurs

220,15 € :Huur en Verbruik zaal Essene

645,76 € : Huur en verbruik zaal Hekelgem

525,00 €: Huur en verbruik zaal Teralfene

807,72 €: Kosten flyers voor Hekelgem en Teralfene

495,00 €: Kosten flyers voor Essene

Overwegende dat de lijst CD&V-NVA-Plus een totaalbedrag van 8.951,97 € als verkiezingsuitgaven heeft aangegeven, waarmee deze lijst nog steeds ruim beneden het toegelaten maximumbedrag van 10.696 € (B.S. 29.08.2006) voor verkiezingsuitgaven blijft;

Overwegende dat verzoeker in zijn verzoekschrift aanhaalt dat op deze avonden 'gratis hapjes en drankjes' werden bedeed; dat echter duidelijk blijkt uit de overtuigingsstukken dat de drank op deze drie avonden te betalen was, en er gewerkt werd met een systeem van bonnetjes;

Overwegende dat de kostprijs van het vuurwerk, dat werd afgestoken als afsluiter op de drie 'Circus Affligem'-avonden, volgens de verzoeker behoorlijk onder de marktprijs van een dergelijk vuurwerk ligt; overwegende dat de Raad enkel kan vaststellen dat - daargelaten de bijkomende discussie of dit vuurwerk telkens 6 minuten of 15 minuten duurde - de firma Heytens & Deriemaecker, leverancier van het vuurwerk, de factuur voor dit vuurwerk voor 'echt en waar heeft verklaard voor de som van duizendhonderdvijfentwintig euro en dertig cent'; overwegende dat het niet aan de Raad toekomt om de waarachtigheid van de factuur van bovenvermelde firma in twijfel te trekken;

Overwegende dat wat de uitgaven voor de tapasavond betreft, de lijsttrekker van de lijst CD&V-NVA-Plus aanhaalt en ook uit overtuigingsstukken blijkt dat deze avond wel degelijk betalend was voor de deelnemers, en werd afgesloten met een winst van 421,80€ (de uitgaven bedroegen 1.157,48€, de inkomsten bedroegen 1.579,28 €).

Overwegende dat Artikel 8 quinquies §3 7/ van het Decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven bepaalt dat ‘de kostprijs van niet-periodieke manifestaties die voor verkiezingsdoeleinden worden georganiseerd en waarvoor een deelnameprijs wordt aangerekend, niet moet worden aangegeven voor zover de uitgaven worden gedekt door de inkomsten, en het niet om uitgaven voor reclame en uitnodigingen gaat’; overwegende dat in casu in de aangifte dus enkel de uitgaven voor reclame en uitnodigingen moesten worden opgenomen, wat gebeurd is in de aangifte van kandidaat mevrouw Arlette De Wachter;

Overwegende dat wat de kosten voor het ontwerp van de cartoons ‘De zeven hoofdzonden van Guns’ betreft, de lijsttrekker van de lijst CD&V-NVA-Plus verklaart dat deze kosten terug te vinden zijn in de factuur van de firma ‘Keppensdesign B.V.B.A.’, die betaald is op 18 oktober 2006, en aangegeven is in de aangifte van de verkiezingsuitgaven van elke kandidaat afzonderlijk van de lijst CD&V-NVA-Plus bij de post ‘Ontwerp- en productiekosten voor verkiezingsfolders’, dat dit inderdaad het geval is;

Overwegende dat, wat de kosten voor de verspreiding van deze cartoons betreft, de lijsttrekker van de lijst CD&V-NVA-Plus verklaart dat de cartoons enkel werden verspreid via het Internet, waar elke inwoner de cartoons kon downloaden en afdrukken, en dat bij gevolg de verspreiding van deze cartoons geen kosten met zich meebracht voor de lijst CD&V-NVA-Plus;

Overwegende dat inzake de door verzoeker genoemde ‘lastercampagne’, gevoerd door de lijst CD&V-NVA-Plus (cf. o.a. de cartoons ‘De zeven hoofdzonden van Guns’), de -Raad voor Verkiezingsbetwistingen zich niet heeft in te laten met de vraag of de in een kiespamflet vervatte aantijgingen moeten worden gekwalificeerd als laster of eerroof. De Raad moet enkel nagaan of de door de verzoeker aangevoerde feiten de kiezers hebben kunnen beïnvloeden in die mate dat ze een zetelverschuiving tot gevolg konden hebben (R.v.St. Verk. Begijnendijk, nr. 23.043, 17 maart 1983);

Overwegende dat de heer Guns in zijn memorie d.d. 1 december 2006 verklaart dat hij ten opzichte van de vorige verkiezingen in 2000 ongeveer 80 stemmen minder heeft behaald (een resultaat van ongeveer 1950 stemmen in 2000 naar 1868 stemmen in 2006), dat de Raad dit verlies in stemmen als zeer gering beschouwt, en er bovendien niet kan worden aangetoond dat deze ‘lastercampagne’ een invloed heeft gehad op dit stemmenverlies;

Overwegende dat het tweede middel eveneens ongegrond is;

Beslist

Artikel 1

Het verzoekschrift van de heer Leo GUNS, mevrouw Yvette SCHOONJANS, de heer Louis WARIN, en de heer Tim HERZEEL d.d. 13 november 2006 en het verzoekschrift van de heer Leo GUNS d.d. 16 november 2006 worden verworpen.

Artikel 2

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen heeft conform artikel 85quinquies §2 van de Gemeentekieswet de juistheid nagegaan van de zetelverdeling tussen de lijsten en van de rangorde waarin de raadsleden en de opvolgers verkozen zijn verklaard, en deze juist bevonden.

Artikel 3

De gemeenteraadsverkiezing te Affligem wordt geldig verklaard [...]”.

5. Verzoekers vorderen voor de Raad van State om de aangehaalde beslissing te hervormen, en opnieuw rechtdoende, in hoofdorde, de gemeenteraadsverkiezing te Affligem ongeldig te verklaren en in ondergeschikte orde, de lijsttrekker van CD&V-NVAPlus vervallen te horen verklaren van zijn mandaat.

Bij aangetekende brief van 22 januari 2007 bezorgt verzoeker Guns de Raad van State een exemplaar van een door hem bij de onderzoeksrechter neergelegde klacht met burgerlijke partijstelling lastens onbekenden wegens valsheid in geschrifte met betrekking tot de ingediende facturen.

De vraag om uitstel

6. De verzoekers vragen ter terechtzitting om de behandeling van de zaak op een latere terechtzitting te bepalen. Op dat verzoek wordt niet ingegaan om de volgende redenen.

Hun eerste argument daartoe is de hangende behandeling van de klacht van eerste verzoeker voor de Controlecommissie Verkiezingsuitgaven ingesteld bij het Vlaams Parlement.

Over het voorliggende beroep dient krachtens artikel 9 van het voormelde koninklijk besluit van 15 juli 1956 met spoedeisendheid uitspraak worden gedaan. Het gevraagde uitstel, met het oog op de samenvoeging met een zaak die bij het sluiten van de debatten nog niet eens in eerste aanleg is beslist, is met die spoedeisendheid niet te verenigen.

Als tweede argument verwijzen verzoekers naar de voormelde burgerlijke partijstelling tegen onbekenden.

Bij de onderzoeksverrichtingen van het auditoraat is gebleken dat geen vervolging zou worden ingesteld op grond van die klacht. Overigens en hoe dan ook wijzen verzoekers geen bepaling aan die in zaken van gemeenteraadsverkiezingen - waarbij zoals hiervoor reeds is vastgesteld ze bij spoedeisendheid dienen te worden behandeld - de Raad van State ertoe zou verplichten de behandeling van een beroep zoals het voorliggende uit te stellen tot op een dergelijke klacht strafrechtelijk is beslist. Ten slotte zal hierna blijken dat een uitstel van de zaak op grond van de voormelde klacht de beoordeling van de middelen

zoals ze in het oorspronkelijke verzoekschrift voor de Raad van State zijn aangebracht niet kan beïnvloeden.

Wat het derde argument betreft, zal hierna blijken dat de gevraagde voorlegging van een beweerd bestaande CD-rom van het betwiste evenement, niet noodzakelijk is opdat de Raad van State tot een uitspraak kan komen.

De gegrondheid van het beroep

7.1.1. De verzoekers voeren in een eerste middel aan wat volgt :

“Eerste middel : schending van art. 8sexies § 1 van het decreet van 7 mei 2004 houdende de regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven.

Algemene omkadering

Art 8sexies § 1 van het decreet van 7 mei 2004 bepaalt dat tijdens de drie maanden die aan de datum van de gemeenteraads-verkiezingen voorafgaan, de politieke partijen, de lijsten en de kandidaten, alsook derden die propaganda voor politieke partijen willen maken :

1/ geen geschenken of gadgets mogen verkopen of verspreiden.

De wet van 7 juli 1994 [...]

Geviseerde inbreuk

In casu heeft de lijst CD&V-NVA-Plus Affligem in de aanloop naar de verkiezingen van 8 oktober 2006 tot driemaal toe ‘CIRCUS AFFLIGEM’ georganiseerd.

Op 15 september 2006 was dit in de deelgemeente Essene, op 21 september 2006 in de deelgemeente Terafene en op 29 september 2006 in de deelgemeente Hekelgem (met name in elk van de drie deelgemeenten van Affligem).

a)Omschrijving van dit CIRCUS AFFLIGEM

De georganiseerde show werd volgens de uitgedeelde flyers en de eigen website van betrokken partij als volgt omschreven:

Kom dat zien! Kom dat zien!

Spetterend Spektakel in

Circus Affligem met jongleurs

zang en lach-entertainment

en afsluitend...

VUURWERK

De bewoordingen ‘Kom dat zien! Kom dat zien’ is de aloude gebruikte term om volk te lokken naar een groots spektakel.

[Het] onderwerp van deze avond is volgens de flyer (of volgens hetgeen echt heeft plaatsgehad) ‘een spektakel met jongleurs, zang en lach-entertainment’ hetgeen impliceert dat de mensen ter plaatse werden geanimeerd door clowns en artiesten (cfr.beelden RING-TV - stuk 14) (tijdens de hoorzitting voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen ontkende de heer Paul Geeraerts wel de aanwezigheid van jongleurs, doch de aankondiging van de spektakels spreekt hem tegen) (stuk 3/4).

Het geheel werd aan mekaar gepraat door de BV Armand Schreurs, die op zijn website wordt omschreven als ‘een wereldwonder als U denkt aan ‘improvisietheater’...’

De anderhalf uur durende show werd afgerond met een groots vuurwerk. De achterzijde van de bedoelde flyer (stuk 3), zijnde een tekening van het te verwachten vuurwerk, geeft een voorsmaak van het gebeuren (het erbij vermelde opschrift ‘vuurwerk beloofd’ bevestigt dit enkel.

De enkele beelden die op RING-TV werden getoond, bevestigen enkel dat het om een echt circusgebeuren gaat (stuk 14).

b) Plaatsing van het circusgebeuren

Waar moet dit circusgebeuren worden geplaatst in de optiek van de wet van de wetgever.

Ontegensprekelijk was de bedoeling van de wetgever om een einde te stellen aan de grote auto-caravaans met veel toeters en bellen (cadeau's, snoepgoed, muziek, ...), die als doel hadden een herinnering na te laten bij de kiezer tot op het ogenblik dat zij hun stem uitbrachten.

Bij dergelijke auto-caravaans stond het publiek op de stoep naar het passerend spektakel te zien zoals naar een carnavalstoet werd gekeken. De geviseerde auto-caravaan geleek trouwens op een carnavalstoet, met die uitzondering dat de figuranten niet verkleed waren.

Het georganiseerde circus was eigenlijk eenzelfde spektakel als een auto-caravaan, of had dezelfde bedoeling, nl. volk lokken.

Enige verschilpunt was dat bij het circus het volk zich naar de plaats van het gebeuren dient te verplaatsen en aldaar het spektakel kon genieten (alhoewel bij een autocaravaan men zich eveneens naar het uitgestippelde parcours diende te begeven).

Anderzijds was het CIRCUS AFFLIGEM wel getypeerd door een verkleedpartij met jongleurs ..., zodat het meer nog dan een auto-caravaan op een carnavalstoet leek.

In tegenstelling tot losse verklaringen over wat dit gebeuren zou ingehouden hebben volgens sommigen, is de voorstelling van de feiten zoals hoger omschreven gesteund op bewijsstukken.

Andere stavende gebeurtenissen worden niet breed uitgesmeerd aangezien deze niet kunnen worden bewezen door bewijsstukken. Desalniettemin blijkt uit de voorgelegde stukken de omvang van het groteske spektakel in de sperperiode in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 08-10-06.

De vraag naar de politieke boodschap die men heeft willen overbrengen is meteen ook beantwoord: nl. geen !

Men mag originele technieken aanwenden, doch de politieke boodschap moet centraal staan, doch ter zake is er geen politieke boodschap, tenzij met dit gebeuren volk te lokken naar een spektakel, hetwelk zij zich zullen blijven geheugen tot aan de stembusgang. Het spektakel was ook hetgeen dat primeerde.

De beweerde politieke boodschap wordt ook geenszins bewezen. Het enige voorhanden zijnde bewijs (op de beelden van RING-TV) is dat aan de plaats van het gebeuren een verkiezingsaffiche van het kartel CD&V-NVA-Plus uithing. De politieke toespraken die zouden gehouden zijn blijven loutere beweringen. En wie gelooft dat een circusspektakel gaat onderbroken worden om de kandidaten van de lijst voor te stellen (in een kleine gemeente moeten de kandidaten niet worden voorgesteld; zij zijn gekend!). De aankondigingen van dit CIRCUS AFFLIGEM hebben het trouwens niet over uiteenzetting van het politiek programma of de voorstelling van de kandidaten. Enkel het spektakel wordt aangekondigd.

c) Besluit

De geviseerde inbreuk overschrijdt kennelijk de grenzen die door de wetgever werden getrokken.

Er wordt eigenlijk geen verkiezingsinformatie gegeven

Wat zou trouwens de volgende stap zijn nl. dat het spektakel niet meer indoor wordt gehouden, maar dat ermee wordt rondgetrokken in de gehele gemeente, om alzo opnieuw te belanden in een situatie zoals die bestond ten tijde van de auto-caravaans, met dien verstande dat de huidige situatie verder gaat vermits de caravaan thans ook getypeerd zal zijn door een verkleedpartij.

De boodschap was enkel om mensen te lokken en hen iets te bieden dat zij zich geheugen bij de stembusgang.

d) Minimaliseren van het spektakel

Het kartel CD&V-NVA-Plus is zichzelf ook terdege bewust van de begane inbreuk.

Dit blijkt uit de begroting van de kostprijs voor het spektakel. De kartellijst ligt in haar opgave van haar uitgaven, in die mate zelfs dat het belachelijk wordt.

Het ‘Spetterend spektakel in Circus Affligem met jongleurs, zang en lach-entertainment en afsluitend ... VUURWERK’, dat driemaal werd georganiseerd, werd opgeluisterd door presentator Armand Schreurs.

1/ Armand Schreurs:

Als stuk 5 wordt een document voorgelegd waaruit de kostprijs van de artiest Armand Scheurs per avond is. Dit is 718,89 EUR, exclusief BTW.

Voor de drie avonden samen komt dit op 2.609,57 EUR.

Het betreft een officiële prijs. Over de duur van het optreden kan onderhandeld worden, doch niet over de prijs.

De drie optredens van Armand Schreurs worden begroot door de kartellijst aan 750,00 Eur.

Niemand gelooft toch dat met officiële prijzen zomaar kan worden gebradeerd.

2/ Vuurwerk

Het afsluitend vuurwerk duurde 15 minuten (zie verklaringen stukken 7, 8 en 9).

De kostprijs voor dergelijk vuurwerk is 2.800,00 EUR exclusief BTW per vuurwerk

(stuk 11).

De prijzen voor vuurwerk zijn trouwens geen geheim. Een opzoeking op internet levert volgende resultaten op

Alpeco Fireworks (stuk 12)

FAQ Hoeveel kost een vuurwerkshow verzorgd door Alpeco ?

Antwoord : Om toch een richtprijs te geven voor een ‘professioneel’ vuurwerk spreken wij meestal over een minimumbedrag van ca. 2.500 Eur.

Lorenti Festiviteiten BV (stuk 13)

Vuurwerkprogramma D

Prijs : 2800,00 Eur. (excl. BTW)

Duurtijd : outdoor + 15 min.

Wat heeft CD&V-NVA-Plus aangegeven : 1.125,00 Eur. voor de drie afsluitende vuurwerken.

Wie gelooft dit nog? Ofwel werd een deel niet gefactureerd, hetzij werden er twee facturen opgemaakt en slechts één getoond.

3/ Jongleurs, kostuums : zelfs niet begroot.

Wanneer de kartelpartij overduidelijk liegt over de hooggroetheid van de kostprijs, is dit een vermoeden dat een inbreuk werd begaan.

Geviseerde inbreuk : Inhoud van de verkiezingspropaganda

In dit middel klagen verzoekers ook de campagne van CD&V-NVA-Plus aan.
[...]

Als stuk 10 wordt het pamflet neergelegd, dat door CD&V-NVA-Plus over de gehele gemeente werd verspreid. Het schildert de gedurende 30 jaar zittende burgemeester af als schuldig aan fraude, corruptie, overtreder van alle mogelijk wetgeving om ‘zaken’ te regelen, onmogelijk om met het personeel te werken, vrouwenloper,...

Het bedoelde pamflet vertoont verdacht veel gelijkenis met een klacht met burgerlijke partijstelling, die na de verkiezingen lastens de heer Leo GUNS werd gevoerd (met veel media-aandacht) (eigenlijk was dit pamflet het draaiboek van de klacht, of kwam ermee overeen). Nochtans was het onderzoek nog niet publiek geraakt. Tevens kent de klacht niet het door bepaalde mensen gewenste gevolg (de burgemeester werd na verhoor en huiszoeking niet in verdenking gesteld).

De bedoeling van de wetgever was in verkiezingsstrijd het politiek debat centraal te stellen. Het betichten van een zetelend burgemeester in pamfletten van corruptie en dergelijke meer (verkeerdelijk doch voldoende gedetailleerd om het publiek erin te laten geloven) kan niet gerekend worden tot dit debat.
[...]

7.1.2. In het middel wordt enkel de schending aangevoerd van artikel 8sexies, § 1, van het decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen voor de

verkiezing van het Vlaams Parlement, de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden.

7.1.2.1. In een eerste onderdeel wordt daartoe betoogd dat de drie circusvoorstellingen die door de lijst CD&V-NVA-Plus zijn gehouden, niet toegelaten “geschenken of gadgets” zouden zijn. Dienvolgens blijken de verzoekers een overtreding aan te voeren van het voormelde artikel 8sexies, §1, 1/, dat luidt als volgt :

“Tijdens de drie maanden die aan de datum van de provincieraadsverkiezingen, de gemeenteraadsverkiezingen en de districtsraadsverkiezingen voorafgaan [...] mogen de politieke partijen, de lijsten en de kandidaten, alsook derden die propaganda voor politieke partijen, lijsten of kandidaten maken : 1/ geen geschenken of gadgets verkopen of verspreiden [...]”.

De vraag rijst aldus of er een onregelmatigheid werd begaan door de organisatie van de evenementen, meer bepaald of deze als geschenk of gadget dienen te worden beschouwd in de zin van het aangehaalde artikel 8sexies.

Vastgesteld dient te worden dat te dezen visueel onder vorm van een voorstelling wel degelijk gezocht werd een politieke boodschap over te brengen.

Daarvan getuigen :

- de uitnodiging waarop de kandidaten zijn te zien met hun naam, de verwijzing naar het respect voor de respectieve deelgemeenten en daarbij de items waarrond dat respect zich volgens de kandidaten dient te situeren zijnde “kindvriendelijk, groen en landelijk, plaats voor de jeugd, een bloeiend verenigingsleven”, waaraan de lijst van CD&V-NVA-Plus is gehecht en daarop degenen extra zijn aangeduid wier foto aan het spektakel is gekoppeld met de vermelding “aandacht voor ons Dorp, lokaal sociaal beleid”
- het feit dat dit “circus Affligem” werd aangekondigd op internet als “leuk...satirisch...lachen...Kom het meemaken in uw eigen dorp. Op een plezante wijze kijken we gedurende een anderhalf uur naar onze eigen gemeentepolitiek met vermaak, zang en plezier. Bovenop krijg je nog een heus vuurwerk als kroon op het werk”, opnieuw met dan kleiner, de foto's van de kandidaten specifiek voor Essene, Teralfene en Hekelgem
- de affiche aan de ingang met de naam van de betrokken lijst die er geen twijfel liet over bestaan dat het over een politiek gebeuren ging

- het feit dat beoogd werd de politiek van het zittend schepencollege te bekijken, op welke wijze dit ook gebeurde, onder meer door een kandidaat van de lijst
- de voorstelling van de kandidaten; met de belanghebbende partij kan worden aangenomen dat het louter in vraag stellen ervan, dit gegeven niet kan ontkrachten
- het feit dat de lijstaanvoerder van CD&V-N.V.A.-Plus een toespraak heeft gehouden.

Was de inkom gratis, de drankjes waren dat niet. Er kan niet worden ontkend dat de boodschap, hoewel geïllustreerd op een wijze die grotere aantrekkingskracht zou uitoefenen, er uitsluitend was op gericht politiek opiniërend te zijn en dat de gehele inhoud van het gebeuren in niet mis te verstane bewoordingen gericht was op het in het licht plaatsen en accentueren van degenen die deze evenementen hadden georganiseerd maar ook de wijze van politiek bedrijven onder de loupe nam, zij het op een satirische wijze en zonder dat directe repliek mogelijk was. De kijklustigen werden daarbij in de mogelijkheid gelaten hieromtrent naderhand, nu zij toch verenigd waren en konden napraten, hun eigen visie te laten kennen. Zelfs indien een aanbod van vuurwerk en van het optreden van een bekende Vlaming op zichzelf onder artikel 8sexies, §1, als verboden “geschenk” zou kunnen worden aangemerkt, wijst de gefactureerde prijs van het vuurwerk echter op de relatief bescheiden omvang ervan. Het optreden van Schreurs zou voorts een poppenspel zijn geweest met kritiek op het optreden van de zittende burgemeester. Hoe dan ook mag het aangeboden vuurwerk en het optreden van Armand Schreurs als subsidiair worden beschouwd ten opzichte van de politieke inhoud van de manifestatie en als illustratief bedoeld voor de gevoerde politiek die de manifestatie aan de kaak wilde stellen. In die omstandigheden mag het gebeuren te dezen in zijn totaliteit niet worden aangemerkt als een verboden gadget of geschenk, maar als een middel om de politieke boodschap zo indringend mogelijk voor te stellen. Dienvolgens hebben de betrokken feiten niet plaatsgegrepen met miskenning van artikel 8sexies, § 1 van het voormelde decreet van 7 mei 2004.

Op de vraag van verzoekers, een CD te doen voorleggen waarop het gehele gebeuren zou zijn opgenomen en waarover de belanghebbende partij zou beschikken, wordt niet ingegaan. De Raad heeft al een goed zicht op de feiten door kennis te nemen van een neergelegde CD waarop het gebeuren als een item van lokale televisieverslaggeving te zien is. Zulks geeft een voldoende beeld van de locatie en van de “circusatmosfeer”. Daaruit blijkt dat het “circus” alvast op de

betrokken locatie niet in een klassieke circustent plaatsvond - verzoekers maken ook nergens gewag van een dergelijke omkadering- maar in een bescheiden plaatselijk gemeenschapslokaal en het “circusorkest” zich beperkte tot slechts enkele personen, uitgedost in carnavaleske kledij.

Aldus is de vraag niet meer relevant of de door verzoekers gewraakte evenementen al dan niet van aard waren om de zetelverdeling tussen de onderscheiden lijsten te beïnvloeden, vereiste gesteld door artikel 85quater, §1, van de gemeentekieswet opdat een gemeenteraadsverkiezing ongeldig kan worden verklaard.

Het eerste onderdeel van het middel is niet gegrond.

7.1.2.2. In een tweede onderdeel van het eerste middel onderwerpen verzoekers de inhoud van de campagne van de lijst CD&V-NVA-Plus en de pamfletten over eerste verzoeker Guns aan kritiek en stellen zij dat een lastercampagne werd gevoerd. Die kritiek, inzoverre deze de inhoud van de cartoons betreft, werd echter door verzoekers pas in een voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen op 1 december 2006 ingediende memorie aangebracht, dus buiten de door artikel 85ter, §1, van de gemeentekieswet voorgeschreven termijn van veertig dagen terwijl zij er zeker kennis van hadden ten tijde van het verzoekschrift van 16 november 2006. Daarin maakte verzoeker Guns gewag van die cartoons, maar enkel om aan te klagen dat daarvan het ereloon van de ontwerper noch de verspreidingskosten als verkiezingsuitgaven waren aangegeven.

Dit onderdeel is dienvolgens voor de Raad van State niet ontvankelijk, nu hij geen uitspraak mag doen over een bezwaar dat niet in de oorspronkelijke klacht en binnen de gestelde termijn voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen werd aangevoerd.

Het middel wordt in zijn geheel niet aanvaard.

7.2.1. De verzoekers voeren in een tweede middel “inbreuk op de verkiezingsuitgaven” aan. Zij betogen daartoe hetgeen volgt :

“De Raad voor verkiezingsbetwistingen stelde vast dat de kartelpartij de drie spektakelavonden had begroot op 5.515,05 Eur., waardoor zij binnen het toegelaten budget bleven.

Hoger werd reeds uiteengezet dat de kostprijs van het 'CIRCUS AFFLIGEM' de begroting ervan door het kartel CD&V-NVA-Plus evenwel ver overschrijdt. De reële kostprijs overschrijdt kennelijk de aangegeven uitgaven.

Bij de begroting dient immers te worden uitgegaan van de marktprijzen, zelfs wanneer een leverancier een tegemoetkoming zou doen in de reële prijs (verzoekers zijn er trouwens van overtuigd dat de aangegeven uitgaven zijn gemanipuleerd).

In casu is het duidelijk dat de begroting van om. het vuurwerk (zie officiële prijzen, stuk ...) en het inhuren van Armand Schreurs, zoals aangegeven door CD&V-NVA-Plus, overduidelijk onjuist is.

Een reëler beeld is aldus Circus Affligem

- Huur zaal 250,00 Eur.
- Armand Schreurs 870,00 Eur.
- Huur computermateriaal 50,00 Eur.
- Vuurwerk 3.388,00 Eur.
- Meer dranken : 250 pers. A 5 Eur. 1.250,00 Eur./avond
- Totaal per avond 5.808,00 Eur.
- pro memorie : kostuums, jongleurs
- Totaal 3 avonden 17.424,00 Eur.

Los van het spektakel 'Circus Affligem', is er het door de kartelpartner SPa-Plus op september 2006 georganiseerde 'TAPAS-AVOND'.

Deze happening werd voor de eerste maal en enkel met het oog op de verkiezingen van 8 oktober 2006 georganiseerd.

Dit evenement is niet als verkiezingsuitgaven begroot geweest, hetgeen nochtans vereist was (cfr. de kostprijs van de tapas, hapjes en drank, de huur van het lokaal, ...)(stuk 2).

Wanneer uitgaven niet worden aangegeven, dan wordt verondersteld dat de uitgaven ter zake werden overschreden.

Resumerend geeft dit qua kostprijs :

Tappas

- Huur zaal 250,00 Eur.
- Eten 100 deeln. à 10 Eur. 1.000,00 Eur.
- Drank 100 deeln. à 5,00 Eur. 500,00 Eur.
- Totaal : 1.750,00 Eur.

Daar waar het plafond van verkiezingsuitgaven in de gemeente Affligem bepaald was op 10.696,00 Eur., werd dit plafond aldus door het kartel CD&V-NVA-Plus geschonden”.

7.2.2. Op grond van artikel 85quater, §2, van de gemeentekieswet kunnen door de Raad van State zowel een verkozen kandidaat als een lijstaanvoerder van een gemeentelijst van zijn mandaat vervallen worden verklaard, indien hij de bepalingen van artikel 8 ter, § 1, (voor de lijstaanvoerder), § 2 en § 3, (voor een verkozen kandidaat) of 8 sexies, van het decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen voor de verkiezing van het Vlaams Parlement, de provincieraden, de gemeenteraden en de districtsraden, of van art. 23, § 1 en § 2, van de gemeentekieswet niet naleeft.

Wie betwist dat de aangegeven uitgaven van een kandidaat niet tegen de vigerende marktprijzen zijn verrekend, moet dienaangaande correcte en verifieerbare gegevens aanvoeren. Geen acht kan geslagen worden op de voor het eerst in het beroep bij de Raad van State gemaakte verwijzing naar nieuwe bedragen

en op nieuwe overtredingen die voor het eerst in het beroepschrift worden vermeld. Die gegevens zouden slechts in aanmerking genomen kunnen worden wanneer de verzoeker aannemelijk maakt dat hij de gezegde gegevens niet kon kennen binnen de wettelijke bezwaartermijn.

Verzoekers voeren te dezen aan, in de eerste plaats, dat per avond aan dranken : 250 personen aan 5 euro = 1.250 euro zou zijn gespendeerd. Daarbij gaan zij zonder enig concreet gegeven aan te brengen dat dit zou weerleggen, voorbij aan hetgeen door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen werd vastgesteld, namelijk dat uit de overtuigingsstukken blijkt dat de drank op deze drie avonden te betalen was en er gewerkt werd met een systeem van bonnetjes. Dit bezwaar kan derhalve niet worden aangenomen.

Verzoekers voeren vervolgens aan dat de begroting van het vuurwerk niet tegen de geldende marktprijzen verrekend kan zijn. Hier moet met belanghebbende partij worden aangenomen dat, waar verzoekers prijzen hebben opgespoord van twee andere ondernemingen waarvan één in Nederland, het hun toekwam eerst en vooral de prijs op te sporen van de onderneming die voor het vuurwerk heeft ingestaan. Het is niet onaannemelijk dat, nu bij deze firma Heytens & Deriemaecker, reeds vuurwerkspektakel mogelijk is vanaf 620 euro exclusief 21 % BTW, zoals inderdaad op de website ervan voorkomt, deze onderneming ertoe bereid was voor drie optredens haar totale prijs in de aangegeven zin te drukken - op haar website wordt de grote flexibiliteit benadrukt qua budgetten en qua omvang van het vuurwerk - terwijl de daartoe opgemaakte factuur een “echt en waar” verklaarde factuur is, zoals aangegeven door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Ook dit bezwaar kan niet worden aangenomen.

Verzoekers voeren ten slotte aan dat de door de kartelpartner SPa-Plus op 8 september 2006 georganiseerde “tapasavond”, niet als verkiezingsuitgaven is begroot geweest. Verzoekers gaan hier al evenzeer zonder enige poging tot concretisering voorbij aan hetgeen door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen dienaangaande werd gesteld, namelijk dat deze avond wel degelijk betalend was voor de deelnemers, en werd afgesloten met een winst van 421,80 euro zodat te dezen in de aangifte enkel de uitgaven voor reclame en uitnodigingen moesten worden opgenomen, wat gebeurd is in de aangifte van kandidaat Arlette De Wachter. Met de belanghebbende partij moet dan ook worden vastgesteld dat verzoekers tegen de stukken van het dossier ingaan en geen enkel argument aanbrengen om het oordeel van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen in twijfel te trekken. Het bezwaar kan niet worden aangenomen.

Wat de aangegeven 750 euro voor het optreden van Armand Schreurs betreft, stellen verzoekers enkel dat het “duidelijk is dat de begroting van het inhuren[...] van Armand Schreurs, [...] overduidelijk onjuist is”, zonder meer. Dergelijke bewering volstaat niet om hun stelling bij te vallen.

Met de Raad voor Verkiezingsbetwistingen moet dan ook worden vastgesteld dat de lijst CD&V-NVA-Plus met de aangifte van een totaalbedrag van 8.951,97 euro als verkiezingsuitgaven beneden het toegelaten maximumbedrag van 10.696 euro (B.S. 29.08.2006) voor verkiezingsuitgaven blijft. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen heeft aldus terecht geoordeeld dat de betrokken feiten niet moesten leiden tot toepassing van de sanctie van artikel 85quater, §2, van de gemeentekieswet.

Het tweede middel is niet gegrond.

**OM DIE REDENEN
BESLUIT DE RAAD VAN STATE :**

Enig Artikel.

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op acht maart 2007, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	J. LUST,	staatsraad,
	G. VAN HAEGENDOREN,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

D. VERBIEST.